

MINISTERSTVO VNITRA
odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
oddělení dozoru

Příloha k č.j. MV-33819-14/ODK-2019

Posouzení – možný rozpor Pravidel pro přijímání žádostí a přidělování městských bytů v majetku města Prostějova (dále i jen „Pravidla“)

K záhlaví dokumentu

Pravidla nejsou označena slovy „statutární město“ s uvedením názvu města a orgánu, který písemnost vyhotovil dle § 141 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“).

K článku II. – Seznam žadatelů o nájem městského bytu

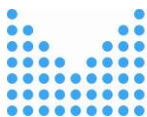
Město nemůže klást jakékoliv překážky či jakkoliv podmiňovat přijetí žádosti občana města nebo majitele nemovitosti na území města. Každá podaná žádost musí být tedy přijata a projednána v souladu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích. V individuálním projednání pak může město zhodnotit, že se objektivně vyskytují skutečnosti, které jsou důvodem k přidělení nebo nepřidělení bytu ve vlastnictví města. Z tohoto důvodu považuje Ministerstvo vnitra čl. II. odst. 2 písm. a) a odst. 3 a čl. III. odst. 2 písm. c) Pravidel v možném rozporu se zákonem. Totéž se týká čl. III. odst. 2 písm. c) Pravidel v návaznosti na uvedený čl. II. Pravidel.

Uplatněním plošně stanovené podmínce „bezdlužnosti“ vůči městu uvedené v čl. II. odst. 2 a 3 Pravidel bez individuálního posouzení tedy dochází k vyloučení žadatelů, kteří své závazky vůči městu plní (byť se zpožděním) nebo zájemců, kteří se z různých důvodů u soudu domáhají neexistence těchto závazků. **Ministerstvo vnitra upozorňuje město, že právo na projednání žádosti o pronájem obecního (městského) bytu mají dle ust. § 16 odst. 2 zákona o obcích všichni občané obce a majitelé nemovitostí ležící na jejím území bez rozdílu.** Totéž se týká i cizích státních občanů při splnění podmínek dle ust. § 17 zákona o obcích.

Článek II. odst. 2 písm. b) a odst. 3 Pravidel je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

K článku IV. – Uzavření nájemní smlouvy o nájem městského bytu

Rozhodování o sjednání nové nájemní smlouvy na dobu určitou jednatelem Domovní správy Prostějov s. r. o. je v rozporu se zákonem. Rozhodování o přidělování bytů ve vlastnictví města provádí město v tzv. „zbytkové pravomoci“ dle ust. § 102 odst. 3 zákona o obcích. Dle tohoto ustanovení *„Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo; rada obce může tyto pravomoci zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu; rada obce může svěřit obecní policii zcela*

nebo zčásti rozhodování o právních jednáních souvisejících s činností obecní policie.“ Pokud rada města vydává Pravidla a rozhoduje o přidělování bytů ve vlastnictví města, rozhoduje také o případných výjimkách, o případném odmítnutí žádosti o přidělení bytu ve vlastnictví města či prodloužení nájmu na dobu určitou. Z výše uvedeného vyplývá, že **nelze tuto pravomoc rady města přenést Pravidly na jednatele právnické osoby, byť vlastněné městem**, ale pouze jí zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo městskému úřadu.

U příspěvkových organizací obce (města) je situace taková, že tyto příspěvkové organizace podle zákona hospodaří se svěřeným majetkem svého zřizovatele. „*V odborné literatuře převažuje právní názor, a tento sdílí i podepsaný soud, že platná právní úprava vůbec neřeší, jaký je vztah příspěvkových organizací vůči obcím z hlediska majetku, s nímž tyto organizace hospodaří. V tomto směru odborná literatura tenduje k závěru, že je nutno primárně vycházet ze zásady, že příspěvková organizace hospodaří s majetkem, který je ve vlastnictví obce, která ji zřídila. Týká se to nejen věcí, které byly takové organizaci svěřeny při jejím zřízení, ale také věcí, které příspěvková organizace nabyla během své existence a činnosti.*“ (Rozsudek okresního soudu v Děčíně, sp. zn. 19 C 209/2000 ze dne 8. listopadu 2000). Dále z rozsudku okresního soudu v Děčíně vyplývá, že v souvislosti se zřízením příspěvkové organizace obce (města) zřizovatel příslušným delimitačním protokolem, který tvoří součást statutové listiny, svěří do správy takové organizace příslušný majetek, za současného vymezení rozsahu práv a povinností k tomuto majetku. **Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že vždy záleží na zřizovací listině schválené zastupitelstvem obce (města), zda byla příspěvková organizace zmocněna k přidělování bytů, které jí byly svěřeny.**

Článek IV. odst. 2 Pravidel je v možném rozporu s § 35 odst. 2 a § 102 odst. 3 zákona o obcích.

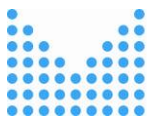
K článku V. – Podnájem a výměny městských bytů

K odstavci 2 – Pokud se jedná skutečně o výměnu bytů, jedná se o dispozici s nemovitým majetkem, o které rozhoduje zastupitelstvo města [§ 85 písm. a) zákona o obcích]. Pokud se jedná pouze o výměnu nájemců v bytech, přičemž se nemění majetková práva k těmto bytům, není bytová komise orgánem obce, který je podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, oprávněn o přidělení bytu konkrétnímu nájemci rozhodnout.

Článek V. odst. 2 Pravidel je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

K článku VI. – Slučování a rozdělování městských bytů

O sloučení nebo rozdělení bytu, tedy dispozici s nemovitým majetkem, kdy nedochází k jeho rozšíření či zmenšení, ale dochází ke změně jeho hodnoty, nemůže rozhodovat Domovní správa Prostějov s.r.o. po projednání v bytové komisi, ale některý z orgánů obce dle § 102 odst. 3 zákona o obcích (§ 38 odst. 1, 2 a 6 zákona o obcích).

Článek VI. Pravidel je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

K článku VII. – Závěrečná ustanovení

K odstavci 1 – V Pravidlech nelze určit, aby se bydlící občané řídili pokyny BOZP (nájemci nejsou zaměstnanci dle zákoníku práce) nebo pokyny pro specifikaci drobných oprav bytu, které nejsou součástí těchto Pravidel. V čl. VII. odst. 1 se zde jedná o ustanovení řešící užívání bytu, které do Pravidel nepatří. Z těchto důvodů doporučuje Ministerstvo vnitra předmětné ustanovení z Pravidel vypustit.

K odstavci 2 – O výjimkách nemůže rozhodovat bytová komise, protože není orgánem uvedeným v § 102 odst. 3 zákona o obcích. V případě dispozice s bytovým fondem platí zásada, kdo přiděluje byty, zpravidla rozhoduje o výjimkách a také může odmítat podané žádosti.

K odstavci 3 – Bytová komise může být pouze poradním orgánem rady města a nemůže jí stanovovat žádné úkoly. Z tohoto důvodu doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnost Pravidel pouze v návaznosti na datum schválení radou města.

Článek VII. odst. 2 Pravidel je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

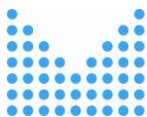
Žádost o nájem městského bytu – příloha č. 1 Pravidel (dále jen „žádost“)

Podání žádosti pouze osobně s občanským průkazem je v rozporu s dobrou správní praxí. Žádosti lze podávat např. i elektronicky s ověřenou identitou, popř. uvedením do protokolu. Podle § 63 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, „*Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.*“. Občanský průkaz není jediným dokladem, kterým lze ověřit totožnost podatele.

K výše uvedenému lze citovat Čl. 2 odst. 2 a Čl. 4 odst. 1 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále i jen „Listina základních práv a svobod“), které uvádějí: „*Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.*“ a „*Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.*“.

Žádost je ve výše uvedené části v možném rozporu s dobrou správní praxí a s Čl. 2 odst. 2 a Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Stanovení poplatku ve výši 1 000 Kč, zejm. nevratného, za pouhé podání žádosti je v rozporu s Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod a také může zakládat bezdůvodné obohacení na straně města. K uvedenému se vyjádřila i Veřejná ochránkyně práv, která ve svém dokumentu sp. zn. 5517/2016/VOP/EN ze dne 11. dubna 2017 mj. uvedla: „*Podmínka platby za podání žádosti o pronájem*

obecního bytu a za prodloužení této žádosti může založit nepřímou diskriminaci (§ 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona), protože může hůře dopadat na některé skupiny osob vymezené antidiskriminačním zákonem, například osoby se zdravotním postižením, seniory či matky samoživitelky. Pokrytí nákladů za zpracování žádosti lze sice považovat za legitimní cíl, výběr peněz od žadatelů o obecní byt však není přiměřený ani nezbytný.“.

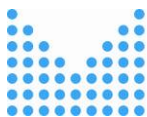
Žádost je ve výše uvedené části v možném rozporu s Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

V žádosti požadované přílohy, jakými jsou *pracovní smlouva, všechny příjmy, oddací list, rodný list dítěte, stavební spoření, popř. průkaz o evidenci z ÚP, rozsudek o rozvodu*, nejsou nezbytně nutnými dokumenty, které město potřebuje pro výběr budoucího nájemce bytu ve vlastnictví města anebo se jedná o dokumenty, které jsou již městu známy z evidencí, do kterých má přístup. **Tato skutečnost nepřispívá k dobré správní praxi města.** V případě pracovní smlouvy se jedná o akt soukromého práva, do kterého nepřísluší městu nijak zasahovat a ani není oprávněno se s ním seznamovat. Dále město nesmí podmiňovat, popř. zvýhodňovat nájemce nebo budoucí nájemce, kteří mají uzavřené stavební spoření. U stavebního spoření se opět jedná o individuální akt soukromého práva, který nemá město jako třetí osoba oprávnění posuzovat nebo ho jakkoliv zkoumat.

Žádost je ve výše uvedené části v možném rozporu s dobrou správní praxí a s Čl. 2 odst. 2 a Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Uplatněním plošně stanovené podmínce „bezdlužnosti“ vůči městu a jiným organizacím uvedeným v žádosti bez individuálního posouzení dochází k vyloučení žadatelů, kteří své závazky vůči městu plní (byť se zpožděním) nebo zájemců, kteří se z různých důvodů u soudu domáhají neexistence těchto závazků. **Ministerstvo vnitra upozorňuje město, že právo na projednání žádosti o pronájem obecního (městského) bytu mají dle ust. § 16 odst. 2 zákona o obcích všichni občané obce a majitelé nemovitostí ležící na jejím území bez rozdílu.** Totéž se týká i cizích státních občanů při splnění podmínek dle ust. § 17 zákona o obcích. Dále město nemůže posuzovat závazky vzniklé mezi žadatelem a jinými subjekty (dodavatelem plynu, elektřiny, státní organizací, apod.) Jedná se o zasahování města do smluvních vztahů třetích osob. Tato skutečnost je v rozporu s větou první Čl. 1 Listiny základních práv a svobod, která stanoví: „*Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech.*“ a s Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který stanoví: „*Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.*“. Město může max. prověřovat, zda žadatel – budoucí nájemce bude schopen hradit náklady spojené s bydlením po přidělení bytu ve vlastnictví města.

Žádost je ve výše uvedené části v možném rozporu s větou první Čl. 1 a s Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Dále je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

Bodovací systém pro vyhodnocování žádostí o nájem městských bytů – příloha č. 2 Pravidel

Bod 2 – Prokázání pracovního poměru včetně člena domácnosti – Jedná se zde o možné diskriminační jednání v přístupu k bydlení pro fyzické osoby, které nejsou zaměstnanci a mají legální příjmy. Jedná se zejm. o fyzické podnikající osoby, majitelé právnických osob, fyzické osoby, které mají příjmy z majetku, důchodce, apod. Ministerstvo vnitra připomíná, že město může max. prověřovat, zda žadatel – budoucí nájemce bude schopen hradit náklady spojené s bydlením po přidělení bytu ve vlastnictví města, nikoliv to, jakým způsobem si prostředky na hrazení nákladů spojených s bydlením opatřuje.

Bod 2 bodovacího systému pro vyhodnocování žádostí o nájem městských bytů je v možném rozporu s větou první Čl. 1 Listiny základních práv a svobod.

Bod 6 – Účast ve stavebním spoření – Jedná se zde o možné diskriminační jednání v přístupu k bydlení pro fyzické osoby, které jsou schopné platit náklady spojené s bydlením, ale již jim nezbyývají volné prostředky na jakékoliv spoření. Město zde potlačuje účel nájemního bydlení a pomíjí své základní funkce stanovené § 35 odst. 2 zákona o obcích.

Bod 6 bodovacího systému pro vyhodnocování žádostí o nájem městských bytů je v možném rozporu s větou první Čl. 1 Listiny základních práv a svobod a s § 35 odst. 2 zákona o obcích.

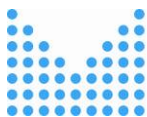
Posouzení – možný rozpor Pravidel pro přijímání žádostí a přidělování bytů zvláštního určení v domech s pečovatelskou službou (dále i jen „Pravidla DPS“)

K záhlaví dokumentu

Pravidla DPS nejsou označena slovy „statutární město“ s uvedením názvu města a orgánu, který písemnost vyhotovil dle § 141 odst. 1 zákona o obcích.

K článku I. – Úvodní ustanovení

Nájemní smlouvy nemůže uzavírat Domovní správa Prostějov s.r.o. na základě písemného **doporučení města** (čl. I. odst. 4 a čl. VI. odst. 2 Pravidel DPS). Rozhodování o přidělování bytů ve vlastnictví města provádí město v tzv. „zbytkové pravomoci“ dle ust. § 102 odst. 3 zákona o obcích. Dle tohoto ustanovení *„Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo; rada obce může tyto pravomoci zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu; rada obce může svěřit obecní policii zcela nebo zčásti rozhodování o právních jednáních souvisejících s činností obecní policie.“* Pokud rada města vydává Pravidla DPS a rozhoduje o přidělování bytů ve vlastnictví města, rozhoduje také o případných výjimkách, o případném odmítnutí žádosti o přidělení bytu ve vlastnictví města či prodloužení nájmu na dobu určitou. Z výše uvedeného vyplývá, že **nelze tuto pravomoc rady města přenést Pravidly**

DPS na právnickou osobu, byť vlastněnou městem, ale pouze jí zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo městskému úřadu.

Článek I. odst. 4 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

K článku II. – Podání žádosti

K odstavci 2 písm. b) – Město nemůže klást jakékoliv překážky či jakkoliv podmiňovat přijetí žádosti občana města nebo majitele nemovitosti na území města. Každá podaná žádost musí být tedy přijata a projednána (§ 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích). V individuálním projednání pak může město zhodnotit, že se objektivně vyskytují skutečnosti, které jsou důvodem k přidělení nebo nepřidělení bytu ve vlastnictví města.

Uplatněním plošně stanovené podmínce „bezdlužnosti“ vůči městu uvedené v čl. II. odst. 2 písm. b) Pravidel DPS bez individuálního posouzení tedy dochází k vyloučení žadatelů, kteří své závazky vůči městu plní (byť se zpožděním) nebo zájemců, kteří se z různých důvodů u soudu domáhají neexistence těchto závazků. **Ministerstvo vnitra upozorňuje město, že právo na projednání žádosti o pronájem obecního (městského) bytu mají dle ust. § 16 odst. 2 zákona o obcích všichni občané obce a majitelé nemovitostí ležící na jejím území bez rozdílu.** Totéž se týká i cizích státních občanů při splnění podmínek dle ust. § 17 zákona o obcích.

Článek II. odst. 2 písm. b) Pravidel DPS je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

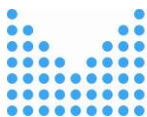
Z článku II. odst. 3 Pravidel DPS není zřejmé, z jakých ospravedlnitelných důvodů stanovilo město lhůtu 6 měsíců. Žadatelé žádají město o přidělení bytu v jeho vlastnictví většinou právě proto, aby mohli žít ve společné domácnosti. Ustanovení může dopadat zejm. na osoby v tíživé sociální situaci, které jsou nuceny žít „na ulici“. Ustanovení popírá základní funkce města stanovené § 35 odst. 2 zákona o obcích a může přispívat k rozvoji bezdomovectví.

Článek II. odst. 3 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 35 odst. 2 zákona o obcích.

K článku III. – Evidence žádostí

K odstavci 4 písm. e) – Ministerstvo vnitra uvádí, že cílem města by mělo být transparentní uspokojování potřeby bydlení občanů města. Město by nemělo sankcionovat občany v případě, že zapomenou změnu nahlásit, ale v rámci dobré správní praxe tyto změny, pokud je samo při své jiné činnosti zjistí, zapracovat do příslušné dokumentace a žadatele o tom uvědomit, popř. ho vyzvat k doplnění údajů. Ministerstvo vnitra městu doporučuje předmětné ustanovení z Pravidel DPS vypustit.

K odstavci 4 písm. ch) a i) [čl. VI. odst. 4 písm. b) a c)] není zřejmé, jak bude město tyto skutečnosti posuzovat, zejm. jedná-li se o osobní údaje vypovídající o zdravotním stavu žadatele. Dále zde město odpírá možnost získání bytu občanům

pouze na základě domněnky, že pod vlivem jejich zdravotního stavu by byl narušován život v DPS. Zde může docházet k možné diskriminaci na základě zdravotního stavu žadatele. Dále je zde možný rozpor s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a může také zakládat nepřímou diskriminaci podle § 3 odst. 1 a 2, v návaznosti na § 1 odst. 1 písm. j) zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Článek III. odst. 4 písm. ch) a i) Pravidel DPS je v možném rozporu s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a § 3 odst. 1 a 2, v návaznosti na § 1 odst. 1 písm. j) antidiskriminačního zákona.

K článku VI. – Poskytování nájmu bytu zvláštního určení v DPS

K odstavci 2 – Viz argumentace k článku I. odst. 4 Pravidel DPS.

Článek VI. odst. 2 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

K odstavci 4 písm. b) a c) – Viz argumentace k článku III. odst. 4 písm. ch) a i) Pravidel DPS. Dále není zřejmé, kdo bude dokládat nemožnost uzavření smlouvy vyjádřením praktického lékaře; ze strany žadatele o nájemní bydlení se doložení této skutečnosti nepředpokládá.

Článek VI. odst. 4 písm. b) a c) Pravidel DPS je v možném rozporu s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a § 3 odst. 1 a 2, v návaznosti na § 1 odst. 1 písm. j) antidiskriminačního zákona.

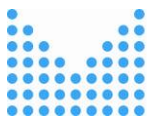
K článku VIII. – Omezení nájemních práv

Odstavec 1 je v rozporu s § 2272 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „občanský zákoník“). Dle uvedeného ustanovení *Nájemce má právo přijímat ve své domácnosti kohokoli*. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o ustanovení řešící již samotnou dobu nájmu, tedy soukromoprávní vztah, doporučuje Ministerstvo vnitra toto ustanovení z Pravidel DPS vypustit.

K odstavci 2 upozorňujeme město, že souhlas s výpovědí nájmu bytu by měl za město udělit orgán k tomu příslušný, tedy patrně rada města, která by měla rozhodovat o přidělení bytů zvláštního určení.

K odstavci 2 písm. d) upozorňujeme město, že ustanovení není v souladu s § 2274 občanského zákoníku, podle něhož může nájemce dát třetí osobě do podnájmu část bytu, pokud v bytě sám trvale bydlí, i bez souhlasu pronajímatele.

K odstavci 2 písm. e) upozorňujeme město, že ustanovení není dostatečně určité, takže ho nelze aplikovat.

K článku IX. – Závěrečná ustanovení

K odstavci 1 – V Pravidlech DPS nelze určit, aby se bydlící občané řídili pokyny BOZP (nájemci nejsou zaměstnanci dle zákoníku práce) nebo pokyny pro specifikaci drobných oprav bytu, které nejsou součástí těchto Pravidel DPS. V čl. IX. odst. 1 se zde jedná o ustanovení řešící užívání bytu, které do Pravidel DPS nepatří. Z těchto důvodů doporučuje Ministerstvo vnitra předmětné ustanovení z Pravidel DPS vypustit.

K odstavci 2 – O výjimkách nemůže rozhodovat sociální a zdravotní komise, protože není orgánem uvedeným v § 102 odst. 3 zákona o obcích. V případě dispozice s bytovým fondem platí zásada, kdo přiděluje byty, zpravidla rozhoduje o výjimkách a také může odmítat podané žádosti.

K odstavci 3 – Sociální a zdravotní komise Magistrátu města Prostějova může být pouze poradním orgánem rady města a nemůže jí stanovovat žádné úkoly. Z tohoto důvodu doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnost Pravidel DPS pouze v návaznosti na datum schválení radou města.

Článek IX. odst. 2 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

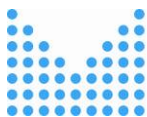
Žádost o pronájem bytu zvláštního určení v domě s pečovatelskou službou (dále jen „žádost DPS“)

Podání žádosti DPS pouze osobně s občanským průkazem je v rozporu s dobrou správní praxí. Žádosti DPS lze podávat např. i elektronicky s ověřenou identitou, popř. uvedením do protokolu. Podle § 63 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, *„Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.“* Občanský průkaz není jediným dokladem, kterým lze ověřit totožnost podatele.

K výše uvedenému lze citovat Čl. 2 odst. 2 a Čl. 4 odst. 1 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále i jen „Listina základních práv a svobod“), které uvádějí: *„Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“* a *„Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“*

Žádost DPS je ve výše uvedené části v možném rozporu s dobrou správní praxí a s Čl. 2 odst. 2 a Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Stanovení poplatku ve výši 1 000 Kč, zejm. nevratného, za podání žádosti DPS je v rozporu s Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod a také může zakládat bezdůvodné obohacení na straně města. K uvedenému se vyjádřila i Veřejná ochránkyně práv, která ve svém dokumentu sp. zn. 5517/2016/VOP/EN ze

dne 11. dubna 2017 mj. uvedla: „*Podmínka platby za podání žádosti o pronájem obecního bytu a za prodloužení této žádosti může založit nepřímou diskriminaci (§ 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona), protože může hůře dopadat na některé skupiny osob vymezené antidiskriminačním zákonem, například osoby se zdravotním postižením, seniory či matky samoživitelky. Pokrytí nákladů za zpracování žádosti lze sice považovat za legitimní cíl, výběr peněz od žadatelů o obecní byt však není přiměřený ani nezbytný.*“.

Žádost DPS je ve výše uvedené části v možném rozporu s Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

Uplatněním plošně stanovené podmínce „bezdlužnosti“ vůči městu a jiným organizacím uvedeným v žádosti DPS bez individuálního posouzení dochází k vyloučení žadatelů, kteří své závazky vůči městu plní (byť se zpožděním) nebo zájemců, kteří se z různých důvodů u soudu domáhají neexistence těchto závazků. **Ministerstvo vnitra upozorňuje město, že právo na projednání žádosti o pronájem obecního (městského) bytu mají dle ust. § 16 odst. 2 zákona o obcích všichni občané obce a majitelé nemovitostí ležící na jejím území bez rozdílu.** Totéž se týká i cizích státních občanů při splnění podmínek dle ust. § 17 zákona o obcích. Dále město nemůže posuzovat závazky vzniklé mezi žadatelem a jinými subjekty (dodavatelem plynu, elektřiny, státní organizací, apod.) Jedná se o zasahování města do smluvních vztahů třetích osob. Tato skutečnost je v rozporu s větou první Čl. 1 Listiny základních práv a svobod, která stanoví: „*Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech.*“ a s Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který stanoví: „*Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.*“. Město může max. prověřovat, zda žadatel – budoucí nájemce bude schopen hradit náklady spojené s bydlením po přidělení bytu ve vlastnictví města.

Žádost DPS je ve výše uvedené části v možném rozporu s větou první Čl. 1 a s Čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Dále je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

Posouzení – možný rozpor Postup při přidělování bytů na opravu vlastním nákladem (dále i jen „Postup“)

K Postupu, vydanému Domovní správou Prostějov s.r.o. Ministerstvo vnitra uvádí, že se dle jeho názoru **jedná o dokument soukromého subjektu, který nemá žádnou relevanci při poskytování bytů ve vlastnictví města**, protože nebyl vydán v souladu se zákonem o obcích (§ 102 odst. 3 zákona o obcích). Postup sice vychází z usnesení Rady města Prostějova č. 2203 za dne 13. března 2012, nicméně již první bod Postupu není jako podmínka v usnesení rady města uveden. Vzhledem ke skutečnosti, že Postup vydaný Domovní správou Prostějov s.r.o. není dozorovatelným aktem ze strany Ministerstva vnitra podle § 124 a násl. zákona o obcích, doporučujeme městu provést kroky ke zrušení Postupu a místo něj uveřejnit usnesení Rady města Prostějova č. 2203 ze dne 13. března 2012. Postup při přidělování bytů na opravu vlastním nákladem lze také zakomponovat jako součást Pravidel.

Závěrem Ministerstvo vnitra považuje za nutné uvést **stanovisko Veřejného ochránce práv** sp. zn. 127/2010/DIS/JKV ze dne 3. března 2011, ve kterém je mj. uvedeno: „*S postojem představitelů obce, že v soukromoprávních vztazích při správě svého majetku obec vystupuje ve stejné pozici jako fyzické či právnické osoby soukromého práva, nelze souhlasit. Obec jako veřejnoprávní korporace na rozdíl od jiných právnických osob soukromého práva plní veřejné úkoly. Posláním obce je zajišťování veřejných úkolů, kterými je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Z tohoto důvodu zákon stanoví obci při nakládání s majetkem určitá omezení. Při výběru nájemce obec nemůže postupovat svévolně, ale naopak by měla postupovat transparentně a předvídatelně vůči svým občanům.*“.

Závěr: Článek II. odst. 2 písm. b) a odst. 3 Pravidel je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.
Článek IV. odst. 2 Pravidel je v možném rozporu s § 35 odst. 2 a § 102 odst. 3 zákona o obcích.
Článek V. odst. 2 Pravidel je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.
Článek VI. Pravidel je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.
Článek VII. odst. 2 Pravidel je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

Žádost (příloha č. 1 Pravidel) je v možném rozporu s dobrou správní praxí a s větou první Čl. 1, Čl. 2 odst. 2, Čl. 4 odst. 1 a s Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Dále je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

Bod 2 bodovacího systému pro vyhodnocování žádostí o nájem městských bytů (příloha č. 2 Pravidel) je v možném rozporu s větou první Čl. 1 Listiny základních práv a svobod.

Bod 6 bodovacího systému pro vyhodnocování žádostí o nájem městských bytů (příloha č. 2 Pravidel) je v možném rozporu s větou první Čl. 1 Listiny základních práv a svobod a s § 35 odst. 2 zákona o obcích.

Článek I. odst. 4 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

Článek II. odst. 2 písm. b) Pravidel DPS je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

Článek II. odst. 3 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 35 odst. 2 zákona o obcích.

Článek III. odst. 4 písm. ch) a i) Pravidel DPS je v možném rozporu s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a § 3 odst. 1 a 2, v návaznosti na § 1 odst. 1 písm. j) antidiskriminačního zákona.

Článek VI. odst. 2 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

Článek VI. odst. 4 písm. b) a c) Pravidel DPS je v možném rozporu s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a § 3 odst. 1 a 2, v návaznosti na § 1 odst. 1 písm. j) antidiskriminačního zákona.

Článek IX. odst. 2 Pravidel DPS je v možném rozporu s § 102 odst. 3 zákona o obcích.

Žádost DPS je v možném rozporu s dobrou správní praxí a s větou první Čl. 1, Čl. 2 odst. 2, Čl. 4 odst. 1 a s Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Dále je v možném rozporu s § 16 odst. 2 a 3 a § 17 zákona o obcích.

V ostatních uvedených bodech se jedná o doporučení tak, aby byl odstraněn možný dvojí výklad či nepřesnost za účelem zajištění právní jistoty občanů.

K nesouladu Pravidel a Pravidel DPS s některými ustanoveními jiných zákonů **upozorňujeme město**, že v případě porušení norem občanského, obchodního nebo pracovního práva ust. § 124 odst. 6 zákona o obcích neumožňuje užití dozorových opatření ze strany Ministerstva vnitra. Přesto **městu doporučujeme** uvedené dát do souladu s platnou legislativou. V posouzení neuvedená ustanovení Pravidel a Pravidel DPS nebyla shledána v rozporu se zákonem.

Schválil: Ing. Bc. Miroslav Veselý
vedoucí oddělení dozoru

V Praze dne 15. května 2019
odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra